

Asociace
pro mezinárodní
otázk
Association
for International
Affairs

Newsletter

Asijský program

8/2009

prosinec 2009

Měsíčník o dění na asijském kontinentu

V tomto vydání najdete

Čína a kodaňská konference

Sri Lanka's PPP – Perilous Political Prospects

Social entrepreneurship in Asia

Seriál: Asijské osobnosti nominované na Nobelovu cenu míru 2009 – Hu Jia, 胡佳

Minianalýzy

Čína a kodaňská konference

Václav Kopecký

Klimatická konference v Kodani nepřinesla žádný průlom ve světové klimatické politice a vyvolala u mnoha lidí zklamání. Ukázala hluboké rozdíly v prosazovaných cílech rozvojových a rozvinutých zemích. Mluvčím těch prvních se na summitu stala Čínská lidová republika, kterou někteří pozorovatelé obviňují z neúspěchu konference. Jaké však byly čínské cíle a povedlo se je naplnit?

Již před konferencí mluvili čínští představitelé o nutnosti dohody, která nezbrzdí ekonomický růst rozvojových zemí. Premiér Wen Ťia-pao ve svém projevu vyzdvihl čtyři principy, dle kterých má snaha o omezení změny klimatu probíhat – mezinárodní společenství by mělo být sebevědomější a naplňovat dokumenty, které již schválilo (Kjótský protokol, dohoda z Bali), hledat široký konsensus, učinit rázné kroky a zintenzivnit spolupráci všech stran.

Čína trvala na tom, že hlavní tíhu ponese nejbohatší země světa, protože ty jsou za současný stav nejvíce zodpovědné. Prosazovala princip, kde by vyspělé země byly zavázány k povinné redukci emisí, zatímco rozvojové země by tak činily na základě dobrovolnosti. To bylo podporováno především Indií, Brazílií a africkými státy. Dále se Čína vymezovala proti zavedení mezinárodního monitoringu, v rámci kterého by měli inspektoři přístup na její území. Jelikož se však dají emise monitorovat i skrze satelity, jednalo se spíše o zástupný problém, jak zamezit případné závazné dohodě s konkrétními čísly i pro rozvojové země.

V závěru konference Čína podpořila pouze nezávaznou deklaraci, která obsahuje cíl nenechat zvýšit průměrnou teplotu atmosféry o více jak 2 stupně Celsia a slib vyspělých zemí poskytnout

chudým státům prostředky na boj se změnami klimatu. Čína také prohlásila, že bude nadále snižovat energetickou náročnost svého HDP až o 45 procent do roku 2020. To však znamená nadále celkové navyšování emisí.

Čínští představitelé oficiálně označují konferenci za víceméně úspěšnou. Podařilo se jim prozatím vyhnout závazné dohodě, která by potenciálně mohla zpomalit hospodářský růst. Zároveň Čína úspěšně vystupovala jako mluvčí rozvojového světa, a to i klíčových států jako Indie či Brazílie. Konference znovu ukázala, že najít funkční dohodu mezi bohatými a chudými státy bude velmi problematické a právě čínská diplomacie může hrát v dalších jednáních klíčovou roli.

Sri Lanka's PPP – Perilous Political Prospects

Jaroslav Petřík

When the President Mahinda Rajapakse declared in May a complete victory over the formidable LTTE (Liberation Tigers of Tamil Eelam), who posed a menace to the country's integrity in a bloody separatist campaign lasting almost thirty years, the world reacted with a suspicion. No doubt the demise of LTTE opened a window of opportunity, but as the GOSL (Government of Sri Lanka) got rid of its foe, with it went the motivation to address the root causes of the conflict.

Half a year down the line, little has changed in this regard and the Tamils still remain skeptic. Although Rajapakse is the first president who made the effort to address the nation in Tamil language, a comprehensive reform package which would bring the much-wanted devolution of power is yet to be seen. Although the 13th Amendment and the Local Governments Act, adopted in 1987, have finally been implemented now that LTTE can no longer be used as an excuse not to hand over some powers to the provinces, few see it as a genuine effort to redress the current structure. Village councils 'pradesha sabas' are virtually powerless, District Secretaries continue to impose decisions from the centre, even the minister of local governments Basheer Cegu Dawood complains about not having sufficient powers to bring tangible change. Staff of the Local Governments offices, mostly recruited from local communities, complain about political interference into their administrative tasks—clearly there is not enough sense of local ownership of the newly implemented development programs.

No doubt it is difficult to give up powers now that there is no pressure to do so. The vulnerability of the current executive presidency was well demonstrated when Rajapakse announced presidential elections 26 January 2010, although his mandate lasts two years longer: he knows very well that whatever changes need to be done, they will not be popular with the Sinhalese majority. Current political system in Sri Lanka, a heavily centralized presidential democracy with much powers bestowed to the executive, is not inductive towards solutions based on a wide consensus shared across the many communities. Indeed, if the decision-making process was consensus-based, the president wouldn't have to explain to the nation that he is "no king but a guardian of the people"—a sentence which can be seen on billboards across the country.

Therefore the abolition of the current presidential system has become the key policy for opposition, now constituting the conservative Sinhalese coalition United National Front (UNF), Tamil National

Alliance (TNA) ,which both extend their unlikely support to the Marxist Janatha Vimukthi Peramuna (People's Liberation Party, JVP), infamous for its 1971 uprising which claimed 15,000 lives. It sounds right for a country split along several cleavages (ethnic, religious and language) to embrace a proportional parliamentarian system, but it is questionable just how genuine the parties are about this proposal. The United National Party (UNP), the key member of UNF, established the current presidential system when it held power in 1978; JVP obviously has other agenda given its ideological foundations, and the TNA only represents a minority of 8% of the island's population.

Moreover, the opposition agreed that its common presidential candidate will be recently retired Chief of Defence Staff of Sri Lankan Army Gen. Saranth Fonseka. His sudden stepping down amid concerns over a possible military coup in Sri Lanka was in fact the first step in his political campaign, when his 17-point letter stating reasons for his retirement and amounting to a scathing critique of the president's conduct of the post-conflict development was published in all major Sri Lankan media. "Your Excellency's government is yet to win the peace in spite of the fact that the Army under my leadership won the war," he stated in the letter. The former commander enjoys wide popular support as he is seen as deserving most of the credit for crushing LTTE and killing its leader Velupillai Prabhakaran, but he is also believed to be a staunch Sinhala nationalist who uttered that 'minorities are welcome in Sri Lanka as long as they obey the rules'.

Whoever wins the upcoming election, it seems that the biggest challenge will be to establish how much radical changes are needed to the current constitution to allow for a sufficient governance reform which will give the minorities of Sri Lanka a feeling of representation. Although the war is over, there is a real danger of Sri Lanka becoming yet another example of a lost peace.

Social entrepreneurship in Asia

Petr Baše

In 2006 Muhammad Yunus was awarded the Nobel Peace Prize. He received this award for founding of Grameen Bank, first microfinance institution of its kind.

Who is social entrepreneur?

We may say that social entrepreneur is someone who recognizes a social problem and uses entrepreneurial principles to organize, create, and manage a venture to make social change. Whereas a business entrepreneur typically measures performance in profit and return, a social entrepreneur assesses success in terms of the impact she or he has on society as well as in profit and return. While social entrepreneurs often work through nonprofits and citizen groups, many now are working in the private and governmental sectors and making important impacts on society through their entrepreneurial activities.

In Asia a social entrepreneurship is primary about creating business models focusing on low-cost products and services to decrease social inequities.

Mr. Yunus' Grameen Bank started first to use innovative financial tools targeting low income population. Bank developed comprehensive system of providing poor people in the villages with

small loans or micro-credits to finance their entrepreneurial activities. Further the bank created list of guiding principals to encourage positive social habits of their customers. These principals included discipline, unity, courage, hard work, family planning, children education, collectively approach to bigger investments and more. Today there are hundreds of organisations worldwide with various legal status using microfinance concept to help small local entrepreneurs to start their businesses.

The activities of social entrepreneurs can cover basically all economical areas. It may be usual business activities as shoes production or new industries such organic farming, green energy and high-tech technology. The key is creating positive social impact.

Social-focus start-up companies are starting to thrive in Asia bringing low-cost services such as finance, healthcare, education to underprivileged sections of society. This is definitely a big opportunity as well as a necessity. Rural, small-town and lower-income consumers constitute a large market waiting to be tapped, but it is necessary for social entrepreneurs to get past language, literacy and geographical barriers.

As there more and more business starting with social focus in mind, the need for training and incubation support increases as well. Charity organisations, such as UnLtd India, are supporting social entrepreneurs with practical and financial support, projects examples, start-up toolkits and linking them to potential investors.

Social entrepreneurship incubators are spreading over India and rest of Asia providing access to resources, including shared office space allowing co-working, cross inspiration and mutual support. These incubators are offering training to rural youth in data entry, content building, transcription, data mining and other areas.

Addition to this advanced technology allows development of new kinds of solutions. Hi-tech social startups are betting on 'smart' models to bring services to people at affordable costs. A mobile phone is a low-cost, low energy consuming, always-on device that has today breached geographic boundaries and consumer segments.

There are ideas to develop a cost-effective outsourcing models for rural areas, which would generate local employment. It is clear that creating strong business reasons is key to finding new clients rather than making them feel social obligations. Rural social development should follow automatically.

There is no limitation on legal status of social enterprises. Limited company is suitable in most cases. The legal status of cooperative is widely used as well and it allows management of company to be more democratically run by wider community of individuals. Non-profit legal status, as foundation and civic association are used as well, and profit usage is regulated in the constituting documents.

Samples of social entrepreneurship activities in Asia

Self-Employed Women's Association (SEWA) has more than twenty various cooperatives running business activities in areas of agriculture, production, housing, insurance and finance. SEWA's main goals are to organize women workers for full employment and self reliance. SEWA aims to mainstream marginalized, poor women in the informal sector and lift them out of their poverty.

Project: Senso Ltd based Singapore mission is to raise a community of entrepreneurs, social entrepreneurs, student entrepreneurs, and enterprising individuals by providing them a platform with multiple initiatives to lift society higher by volunteering their innate gifts of knowledge, funds and connections in the area of enterprise.

Indian Art of Living Foundation operates as a social business and its main activity is to organize Art of Living courses, yoga and meditation workshops, and education and trauma relief in areas of trauma and disaster. The majority of its teachers and staff, are volunteers. Generated profit is used to finance humanitarian programs, disaster relief efforts and training programs conducted through with its sister organization, the International Association for Human Values.

At the end it may be useful to mention that first incubator social entrepreneurship in Czech Republic is going to open next year. In case you are interested visit www.facebook.com/hubpraha or www.prague.the-hub.net.

Seriál: Asijské osobnosti nominované na Nobelovu cenu míru 2009 – Hu Jia, 胡佳

Třebaže obvykle vybíráme do asijského Newsletteru výhradně události, jež mají přímou spojitost s jeho teritoriem, i my jsme 9. září sledovali vyhlášení Nobelovy ceny míru. Získává ji osobnost, jež „odvedla největší nebo nejlepší práci pro bratrství mezi národy, pro zrušení či redukci existujících armád a pro organizování a prosazování mírových kongresů.“ Roku 2009 cenu získal americký prezident Barack Obama.

Nobelova cena míru patří od roku 1901, kdy byla poprvé udělena k nejvýznamnějším oceněním, jaké může jednatel na světě získat. Snad proto jsou na cenu nominováni a i méně populární lidé mimo okruh politiky. Morální ocenění, jeden z hlavních přínosů ceny, si zaslouží všechny nominované osobnosti asijského regionu pro rok 2009.

Během celkem šestidílného seriálu, Vám představíme následující osobnosti:

1. Chen Guangcheng, 陈光诚 - čínský aktivista za lidská práva (viz [Newsletter 06/2009](#))
2. Gao Zhisheng, 高智晟 - čínský aktivista za lidská práva (viz [Newsletter 07/2009](#))
3. Hu Jia, 胡佳 - čínský aktivista za lidská práva
4. Liu Xiaobo, 刘晓波 - čínský aktivista za lidská práva
5. Sun Wenguang, 孙文广 - čínský aktivista za lidská práva
6. Thích Quảng Đức, vietnamský buddhistický mnich

Z důvodu přísného utajení oficiálního seznamu nominovaných a omezeného prostoru Newsletteru, vycházíme z neúplného seznamu předpokládaných nominovaných, zveřejňovaném každoročně Mezinárodním institutem výzkumu míru v Oslu (PRIO).

Věříme, že Vás následující seriál inspiruje nejen morálně, ale že bude i zdrojem dalšího poznání.

Hu Jia, 胡佳 - čínský aktivista za lidská práva

Jan Trnka

Hu Jia, v současné době snad nejznámější čínský disident, patří mezi přední čínské právníky. Zabývá se především podporou nemocných AIDS, lidskými právy a ochranou životního prostředí. V roce 2008 se stal laureátem Sacharovovy ceny Evropského parlamentu pro svobodu myšlení. Zařadil tak po bok čínského disidenta Wei Jingshenga (za rok 1996), Aung San Su Ťij (1990) i Alexandra Dubčeka (1989). Od konce roku 2007 podnes je Hu Jia vězněn za údajné „podněcování k podvratné činnosti vůči státní moci“.

Na rozdíl od osobností, jež byly představeny v předchozích číslech seriálu, Chen Guangshenga a Gao Zhishenga, Hu Jia nepochází z chudé čínské vesnice ani není samoukem práva. Jeho rodiče, strýc i děd patří v Číně za „protirevoluční živly“ a příslušníky pravice. Hu se k rodinné tradici připojil už v patnácti letech, kdy se v roce 1989 účastnil stavění barikád u náměstí Tien An Men. Přesto se mu podařilo studovat a dokončit práva. Krátce poté, co dostudoval, se v roce 2001 stal spoluzakladatelem pekingského institutu Aizhixing, zaměřujícím se na osvětu o HIV/Aids, boj s diskriminací a porušováním lidských práv i na materiální pomoc dalším podobně zaměřeným organizacím.

Kvůli těmto aktivitám se organizace i Hu Jia dostaly do četných sporů s místními úřady a do kontaktu s předními čínskými disidenty na straně druhé. Díky svému právníckému talentu, výřečnosti i novým metodám si mezi nimi vydobyl značné postavení. Krátce poté, co se oženil se svou spolupracovnicí a blogerkou Zeng Jinyan, byl Hu Jia na počátku roku 2006 poprvé odsouzen k domácímu vězení. Nedlouho nato ho policie odvezla do vazby, přičemž zpět do svého domácího vězení se Hu dostal až po 46 dnech. Denně však natáčel z okna své nohsledy, načež jeho žena umístila video Prisoners in Freedom City na YouTube. Sám se nad svými možnostmi podivil: „Mohu sedět v pyžamu u počítače ve vlastním bytě a bojovat s nimi.“

Jeho aktivity však byly přerušeny v prosinci roku 2007, kdy na něj byla opětovně uvalena vazba. V dubnu 2008 byl odsouzen jako Gao Zhisheng za údajné „podněcování k podvratné činnosti vůči státní moci“ a odsouzen na tři a půl roku vězení nepodmíněně. Poslední zprávy manželky Zeng Jinyan (nyní v domácímu vězení) poukazují na zhoršení Huova zdravotního stavu. Hu Jia trpí cyrhózou jater, avšak odpovídající stravy ani léků se mu ve vězení, přes naléhání rodiny, nedostává.

Tipy na publikace

East – West Center (Asia Pacific Bulletin, No. 43)

Yoichiro Sato se ve své analýze The Democratic Party of Japan and North Korea Policy zaměřuje na podobu zahraniční politiky nové japonské vlády vedením Demokratické strany Japonska (DPJ). Na základě výsledků jednání mezi japonským premiérem Jukio Hatajamou a americkým

prezidentem Barackem Obamou v listopadu 2009, Sato ukazuje, že i přes rozpory mezi oběma zeměmi v otázkách americké základny na Okinawě a snaze Japonska podílet se na vzniku Východoasijského společenství (East Asian Community) – integračního uskupení po vzoru EU zahrnujícího země ASEAN plus 3 nebo státy účastníci se schůzek Východoasijského summitu (East Asia Summit – EAS) – setrvala vláda DPJ na blízkém spojení s USA v otázce zahraniční politiky vůči Severní Koreji, což dokládá právě analýzou vládní politiky DPJ vůči Severní Koreji.

University of California Press

Stein Tønnesson ve své knize Vietnam 1946. How the War Began, založené na téměř třicet let trvajícím výzkumu dokumentů v archivech francouzských, britských a amerických politických, vojenských složek a tajných služeb, přibližuje, jak několik málo mužů uvedlo do pohybu válečný konflikt, vedoucí k tragédii miliónů. Tønnessonův výzkum rozplétá komplexní pavučinu událostí, akcí a způsobu myšlení, které vyvolaly třicetiletou válku v Indočíně. Tønnesson osvětluje pozadí vzniku některých široce rozšířených omylů spojených s tímto konfliktem, když svůj zájem přesouvá z předpokojů tvůrců politiky v Paříži do přístaviště v Haiphongu a ulic Hanoje a nabízí tak živý pohled na sérii událostí, které udělaly z Vietnamu nejžhavější bojovou oblast světa v průběhu studené války.

Pozvánka

Přehlídka soudobých japonských filmů – Eiga-sai

Kdy: 22. ledna až 28. ledna 2010

Kde: Kino Lucerna, Vodičkova 36, Praha 1

Program: 3. ročník japonského filmového festivalu Eiga-sai nabídne kromě filmů i japonský den. Eiga-sai se soustředí výhradně na Japonsko a českým divákům se snaží představit to nejzajímavější, co za posledních několik let tamní kinematografie nabídla. Filmy v tomto případě ovšem nevybírali Češi, ale japonští zástupci Česko-japonské společnosti a The Japan Foundation, kteří přehlídku pořádají ([program přehlídky](#)).

Newsletter vyjadřuje názory autorů. Názory vyjádřené v textu nemusí být nutně stanoviskem Asociace pro mezinárodní otázky.

Koordinátorka projektu: Valérie Svobodová Tajemník: Jan Trnka Minianalýzy: Petr Baše, Václav Kopecký, Jaroslav Petřík Tipy na publikace: Pavel Maškarinec Pozvánka: Valérie Svobodová Grafický návrh: Side2 Šablona: Petr Netuka Sazba: Pavel Maškarinec Kontakt na redakci: newsletter.ap@amo.cz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) Žitná 27, 110 00 Praha 1 Tel./Fax: +420 224 813 460 E-mail: info@amo.cz / www.amo.cz

© Asociace pro mezinárodní otázky 2009
